

DANSK SELSKAB FOR TIBETANSK KULTUR

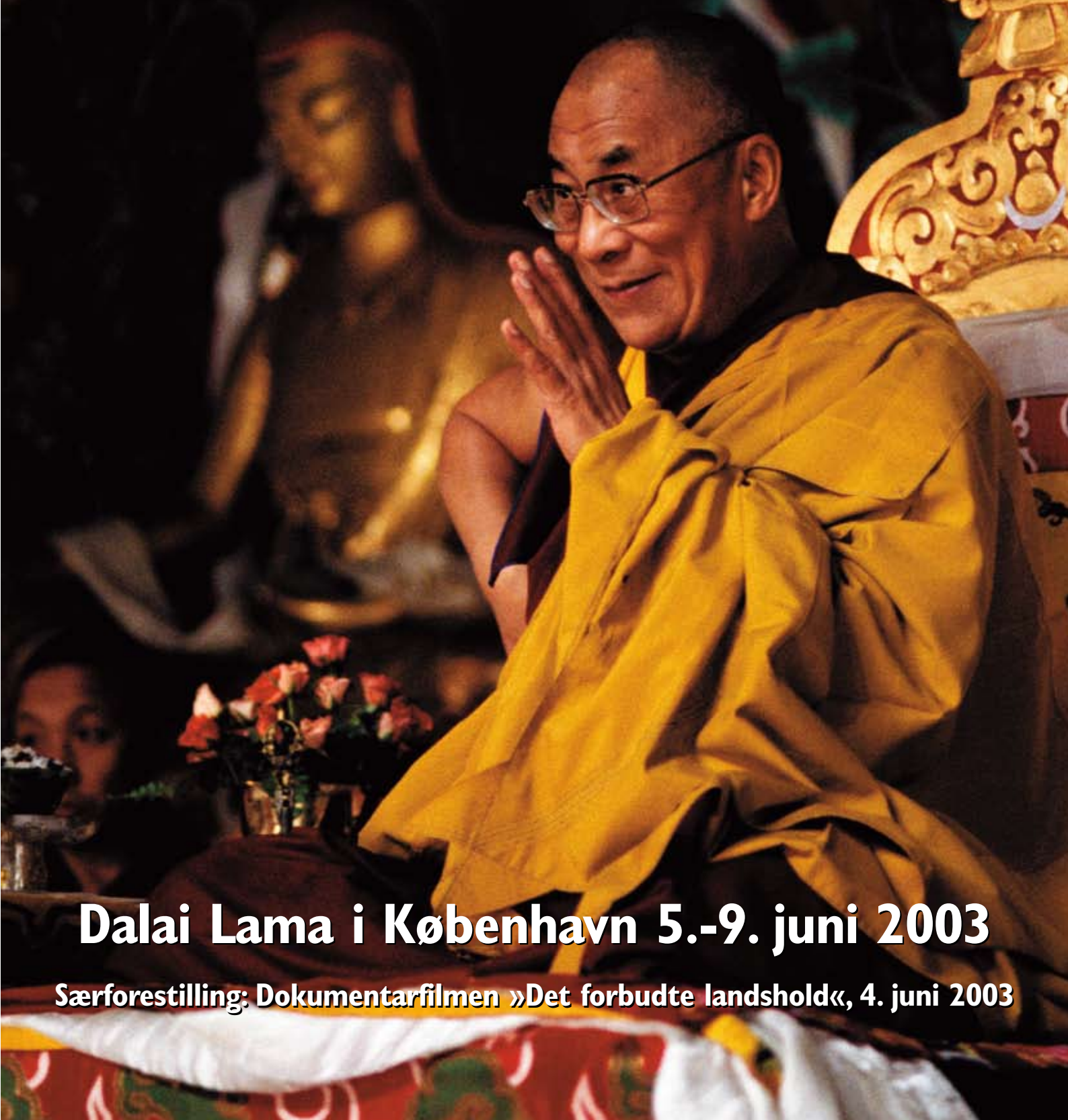
TIBET

NUMMER 53

ÅRGANG 19

MAJ 2003

Dalai Lama i København 5.-9. juni 2003

Særforestilling: Dokumentarfilmen »Det forbudte landshold«, 4. juni 2003

Tibetansk Børnemuseum: Sem Zangpo	3
Fotografier fra Tibet af Matthieu Ricard	9
En tibetansk kvindes liv	10
Aktivitetskalender	13
Nye bøger	14
Fremskridt for tibetansk medicin	17
Er buddhistiske nonner dygtigere end munke?	18
Nyt om Tibet-Hjælp	26
Tibetanske hjerter – bogomtale	28
Kontingent 2003	30
Fotografier fra Tibet af Matthieu Ricard	31

SEKRETARIATET

Ryesgade 90 A, 2100 København Ø, Telefon 35 26 79 26, info@tibethelp.dk
Åbent: onsdag fra 17.15-19.15, torsdag fra 10.00-12.00, www.tibethelp.dk

TIBET-HJÆLP

Ryesgade 90 A, 2100 København Ø, Telefon 35 26 79 26, Giro 9 67 08 90, dstk@tibethelp.dk,
www.tibethelp.dk Åbent: onsdag fra 17.00-19.00, torsdag fra 10.00-12.00.

TEKSTBIDRAG TIL BLADET

Modtages gerne. Send venligst bidraget på diskette eller e-mail i »Word« format. Vedlæg et print af indholdet ved fremsendelse af diskette.

KONTINGENT

Kr. 200 for enkelt medlemskab. Kr. 250 for to medlemskaber fra samme husstand. Kr. 100 for pensionister og studerende. Kontingentet betaler bl.a. for tryk og forsendelse af »Tibet«.
Giro 3 42 87 88.

SKATTEFRADRAG/TIBET-HJÆLP

Ifølge ligningslovens paragraf 8A kan du som sponsor både trække dine sponsorbidrag fra og andre gaver, der overstiger kr. 500 pr. år. Dog kan du maksimalt fratrække kr. 5.000 pr. år.

ANNONCERING I »TIBET«

Annoncører kan levere færdigt materiale. Kontakt redaktionen for mere information om pris og opsætning. Bestyrelsen forbeholder sig ret til at afvise annoncer, og der lægges vægt på, at annoncer indhold har relation til bladets indhold og ikke er i konflikt med Selskabet for Tibetansk Kulturs virke.

BESTYRELSE

Jeannie Andersen, Pernille Fogh Christensen, Anne-Sophie Bernstorff, Laura Airaksinen, Ngawang Losang, Jonna Rivers & Sarah Olsen.

REDAKTION

Anne-Sophie Bernstorff, Jeannie Andersen & Pernille Fogh Christensen.
Layout: **सित-वर्त** / morten@baadsgaard.com
Forside: Dalai Lama. Foto: Matthieu Ricard.

Tibetansk Børnemuseum: Sem Zangpo – at handle ud fra et godt hjerte

Ditte Seeberg er i fuld gang med at forberede en stor udstilling i Århus til Images of Asia 2003. Der vil være mange rum at udforske på udstillingen. Her har hun valgt at fokusere på det rum, der viser tibetanernes forhold til fotografiet.

Tekst: Ditte Seeberg, antropolog og projektleder

Foto: Ditte Seeberg

Igen gennem de sidste to år har jeg arbejdet blandt eksiltibetanere ved Boudnath-stupaen i Kathmandu, Nepal for at forberede en stor børneetnografisk udstilling til Ridehuset i Århus fra 8.-25. august 2003.

Tibetansk børnemuseum/Sem Zangpo bliver et etnografisk børnelaboratorium og en livsbekræftende nyskabende og frodig udstilling af blandt andet lyd, fotografier, genstande, film, musikværksted og tibetanske dragter i børnestørrelse og flere forskellige workshops for børn og unge i samarbejde med en nonne og en munk.

Udstillingen vil konkret bestå af ti udstillingsrum i Ridehuset som hver især rummer: fortællinger om mangfoldigheden for livsgrundlaget for eksiltibetanerne ved Boudnath-stupaen.

Fotografiets betydning i eksil-livet ved Boudnath-stupaen

Fotografiet synes at have en særlig plads i bevidstheden for eksiltibetanerne i Kathmandu. Dels udveksles der pr. brev mange forskellige foto-snapshots blandt familiemedlemmer mellem Tibet og Kathmandu og dels er man tilsyneladende begejstret for at lade sig

fotografere sammen med familiemedlemmer og venner ved højtider og fester. Til lejligheden iklæder man sig flotte farvestrålende chubaer og går ned i en af de mange små sjove fotostudier, som ligger i bolig kvarteret rundt om Boudnath-stupaen. Man har mulighed for at vælge mellem Matterhorns tinder eller den brølende kronhjort i Yorkshire som baggrundstapet!

Fotografiet synes også at manifestere sig på en helt særlig måde inden for det tibetanske spirituelle rum.

Man kan overalt ved Boudnath-stupaen købe mange pudsige varianter af fotografier af Dalai Lama – både de gamle sorthvid barndomsportrætter af ham siddende på tronen fra Potala-paladset i Lhasa, men også nutidige fotografier fra mange forskelligartede begivenheder i hans indholdsrige liv. I disse små kiosker eller buddhistiske fotografi-biblioteker sælges der hundredvis af genoptrykte fotografier af alle de mange andre lamaer og højtstående rinpocheer.

»Sindet mildnes af synet af en stor lama eller rinpoche«

*Ngawang Phuntsok tibetansk lama,
Kathmandu, Nepal*

Man går ofte rundt med et fotografi af sin yndlings lama i lommen på sin jakke eller i sine bukser, i en konvolut eller i en kæde rundt om halsen. I hjemmene har man gerne flere fotografier

placeret på væggen og på det smukke husalter, som er fast inventar i mange tibetanske hjem i eksil.

I modsætning til mange andre folkeslag i verden har de tibetanere, som jeg talte med, et utrolig konkret forhold til fotografiets mentale nyttepotentialer:

»Sindet mildnes af synet af en stor lama eller rinpoche« svarede min lama Ngawang Phuntsok og fortsatte »Jeg bærer altid min mester tæt ind til kroppen. Hans ufattelige store kraft sidder i fotografiet, og jeg mærker lidt af denne kraft, når jeg fordyber mig i billedet.«

Fotografiet betragtes af mange tibetanere, ligesom de mange andre smukke amuletter, der hænger rundt om halsen, som en beskyttelse mod onde ånder og til konkret styrkelse af spirituelle kræfter. Man må aldrig rive

Den Tibetanske Eksilregerings kontorvæg i Kathmandu

et fotografi i stykker af en lama eller en rinpoche – skal man skille sig af med det, skal det brændes.

Tibetanernes relation til fotografiet er stærkt forbundet med deres buddhistiske tankegang som jo oftest er godt og grundigt forankret i realiteterne.

Fotografiet rummer helt konkret lidt af det hellige fra mesteren eller en lama. Man kan ved at dvæle ved fotografiet sanse noget af den spirituelle kraft, som personen på fotografiet besidder.

»Denne bog er en gave. Det er en gave til min lærer, Dilgo Khyentse Rinpoche, til mine spirituelle ledsagere, og til alle dem som måtte se disse billeder ... Det er mit håb, at jeg igennem fotografiet kan vise menneskets smukke væsen. Selv i stor lidelse kan der være værdighed og skønhed; selv ansigt til ansigt med ødelæggelse og forfølgelse, kan der være håb. Dette er især sandt for Tibet og det folk. Det er lykkedes tibetanerne at bibeholde deres glæde, indre styrke og selvtillid, selv når de udsættes for et menneskeligt og kulturelt folkedrab«.

Dette synes jeg man fornemmer i Matthieu Ricard's fotografier: *Journey to Enlightenment. The life and world of Khyentse Rinpoche, spiritual teacher from Tibet*. Alle disse vidunderlige fotografier taler deres eget klare sprog. De bærer med sig en befriende kraft, som nærer sindet med en poetisk mildhed. Matthieu Ricard skriver i sit forord til bogen:

Jeg er meget taknemlig for at kunne vise ca. 40 fotografier fra denne bog forstørret op til 1,5 x 2 meter på udstillingen Tibetansk Børnemuseum: Sem Zangpo i Århus Ridehus.

En dybtfølt tak til Matthieu Ricard for hans generøse udlån af disse smukke fotografier.

Øverst: Fotobibliotek Bodhnath, Kathmandu
Midten: Dalai Lamas mor og Dalai Lama
Nederst: Dalai Lama, Lhasa 1956?

Husalter i tibetansk hjem, Bodhnath

Ditte Marie Seeberg, født 1961, Antropolog / Fotograf / Udstillingsproducent. Har siden 1996 arbejdet med at ideudvikle og realisere børneetnografiske udstillinger:

1. Alt mellem Himmel og Jord fra Mexico som for tiden kan ses på Etnografisk Museet i Stockholm og 2. Etnografisk Verdenmuseum for Børn Images of the World / Ridehuset 2000. SEM ZANGPO – Tibetansk Børnemuseum 2003, Ridehuset Århus

Tibetansk Børnemuseum: Sem Zangpo realiseres med støtte fra: CKU, Center for Kultur Samarbejde med Udviklingslandene, Fritids og kulturforvaltningen i Århus kommune, Kunstpuljen i Århus kommune.

Yderligere information om udstillingen Sem Zangpo kan fås ved at kontakte nedenstående adresse:

Sem Zangpo

Projektleder Ditte Marie Seeberg

Kulturhus Århus,

Vesteralle 3, 8000 Århus C,

tlf. 86 12 31 03, mobil 26 25 07 73

E-mail: dmseeberg@get2net.dk

ditteseeborg@hotmail.com

Øverst: Husalter i tibetansk hjem, Bodhnath

Midten: Husalter i Tibet Charity's ungdomscenter Jorpati, Nepal

Nederst: Husalter hos tibetansk familie i Bodhnath

Dobbelt regnbue over Palpung klosteret i Tibet. Foto: Matthieu Ricard

Bedeflag i alle regnbuens farver. Foto: Matthieu Ricard

Lille pige i Tibet. Foto: Matthieu Ricard

Bedeflag, Bhutan. Foto: Matthieu Ricard

Bedeflag, Nepal. Foto: Matthieu Ricard

Kurser i tibetansk astrologi og medicin

Hold 1

JUNGTSI (Element astrologi)

Kurset vil give forståelse for element-astrologiens grundprincipper, og deltagerne vil bl.a. lære at beregne et Jungtsi fødselshoroskop, inklusive fødselsmewa og parkha.

Kursets lærer, Mrs. Tsering Dölma Drungtso (f. 1974), er uddannet tibetansk astrolog og astronom ved Tibetan Medical & Astrological Institute i Dharamsala, Indien, og er elev af den berømte, tibetanske astrolog, prof. Jampa Gyaltzen Drakthön. Hun er en af meget få tibetanske astrologer der er fuldt uddannet Tsipa Kachupa, og er også medicinsk astrolog og ekspert i Sa Chey (tibetansk Feng Shui).

Hold 2

KARTSI (Kalachakra-astrologi)

Kurset vil give en grundlæggende forståelse for Kalachakra astrologi og astronomi, baseret på Kalachakra Tantras 1. kapitel, vedrørende astrologiske og astronomiske beregninger af planetare bevægelser i forhold til de 12 zodiak-tegn og de 27 Månehuse.

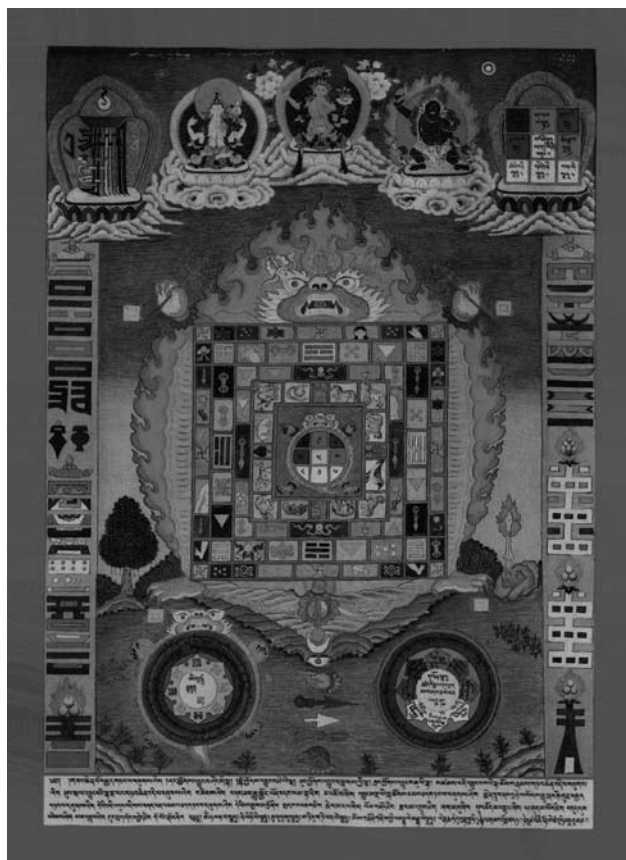
Kursets lærer, professor Tsewang Namgyal, blev født i 1942 i Tibet. Han blev uddannet tibetansk astrolog i 1979, på Mentse Khang i Lhasa, Tibet, og har forfattet mange vigtige astrologiske og astronomiske tekster på tibetansk. Efter sin flugt fra Tibet har han været tilknyttet Tibetan Medical & Astrological Institute i Dharamsala, Indien fra 1993-2000. Nu underviser han på Situ Rinpoches kloster, Sherab Ling i Bir.

Hold 3

TIBETANSK MEDICIN

Kurset vil give en grundlæggende forståelse for tibetansk medicins grundprincipper.

Kursets lærer Dr. Tsering Thakchö Drungtso (f. 1969) er professor ved The Tibetan Medical & Astrological Institute i Dharamsala, Indien. Han er læge i tibetansk medicin og har også studeret vestlig medicin, akupunktur, prana-healing, budhistisk filosofi og tibetansk astrologi.

Sipa-Ho Tahgka – en astrologisk tangka med beskyttende virkning

Ingen af de tre kurser kræver forhåndskundskaber. Dog er det tilrådeligt at læse Mrs. Tsering Dölma Drungtsos bog »Tibetan Elemental Astrology« (Bogen kan bestilles hos G. Sørvig, og koster 180 kr. inkl. forsendelse).

Tid: Uge 29: 14/7 – 20/7, 2003.

Sted: Tårnstudiet, Vesterbrogade 40, København, Danmark.

Pris: 4000 Kr./Kr. 3500 for medl. af DSTK.

Arrangør: Grethe Sørvig i samarbejde med Dansk Selskab for Tibetansk Kultur.

For yderligere information og tilmelding:

Grethe Sørvig, telefon 38 89 28 18 eller 20 30 38 18.

E-mail: sorviggrethe@hotmail.com

Se mere på www.tibethelp.dk/program.htm

En tibetansk kvindes liv

Pema, som denne beretning handler om, er den herboende Penpa Dolma Andersens mor. Anne-Sophie Bernstorff, der mødte Pema for nogle år siden i Kathmandu, har talt med Penpa om hendes mors liv som nomade, som mor, som flygtning og som nonne.

Af Anne-Sophie Bernstorff

Kun en pige

Pema kommer fra en yogifamilie. I Tibet var yogierne ofte gift og har en stor familie. Pemas familie bor i Kham, et område tæt ved den kinesiske grænse i Østtibet.

Inden Pema skulle fødes, var hendes mor og hele familien sikre på, at dette barn ville føre yogi-traditionen videre. De havde observeret mange tegn på, at dette barn var helt specielt. Men da moderen fødte en pige, blev alle disse tegn og alle disse forventninger glemt og fortrængt. Den ældste pige i en bonde- og nomadefamilie havde en mange arbejdsopgaver og pligter. Pema

skulle ifølge traditionen opdrages til at lede og fordele arbejdet i den store husholdning, som bestod af familiemedlemmer og tjenestefolk. Men Pemas store ønske var at lære at læse de buddhistiske skrifter, som både hendes brødre og morfar, som var yogi, fordybede sig i. Hun spurgte sine forældre, om ikke også hun kunne lære at læse. Det blev pure afvist. Det var spild af tid for en pige.

Pema var dog så dybt motiveret, at hun, hver gang hun kunne se sit snit til det, sad sammen med sine brødre og sin morfar, når de læste og reciterede, og således lærte hun at læse.

Om natten når alle sov, løftede hun teltdugen op, så månen kunne skinne ned på Buddhas ord.

Arrangeret ægteskab

En kusine langt ude i slægten havde både født flere dødfødte børn og børn, som døde som ganske små. Pema havde ry for at være en meget dygtig jordmoder med specielle evner, og hun blev derfor tilkaldt for at hjælpe kusinen igennem den næste fødsel. Det lille barn blev født og passet og plejet af Pema, og der kom flere børn som Pema hjalp til verdenen. Pema blev en uundværlig del af familien og med tiden den anden hustru for kusinens mand.

Et for tidligt født barn

Tibetanerne har en lang tradition for at tage på kortere end længere pilgrimsrejser til hellige steder i Tibet. Hele

Pemas nye familie drog afsted på en af disse ture, da Pema var gravid i sjette måned. Pema blev hjemme for at passe gården og dyrene imens. Da familien havde været væk i et par dage, fik hun pludselig fødselsveer og måtte ganske alene føde sit barn ude i den varme fårestald. Da barnet jo var født alt for tidligt, havde moderen endnu ikke fået mælk i sine bryster. Pema malkede derfor fåremælk til sin lille søn og svøbte ham i fåreuld, mens hun holdt ham tæt ind til sin varme krop. Hendes søster, som boede et par dages ridt fra Pemas hjem, fornemmede at søsteren havde brug for hjælp, og uden tøven sadlede hun sin hest og red af sted. I fællesskab passede de den alt for tidligt fødte dreng, skiftede fåreulden når den blev våd og søsteren, som selv havde små børn, ammede den lille dreng, indtil Pema selv var i stand til at gøre det.

To koner er én for meget

Det er ikke altid nemt for to hustruer at leve under samme tag. Pema oplevede, at den første kone var jaloux på hende, og det skabte splid i familien. Hun var jo kommet til familien for at hjælpe dem og ikke for at skabe problemer og besluttede sig derfor til at tage hjem til sine forældre for at bo hos dem sammen med sin lille søn Karma.

Kina invaderer Tibet

I 1949 invaderede den kinesiske hær Tibet. Da Pemas familie var forholdsvis velstående og meget religiøse, var de meget udsatte og besluttede derfor at flygte vestpå mod hovedstaden Lhasa. De gik til fods og havde taget mange af deres yakokser med sig. Under flugten fra kineserne, som langsomt trængte sig længere og længere ind i Tibet, mødte Pema Dorje, som

var flygtet fra sit hjem, fordi han var kendt for sine stærke politiske holdninger. Han kom fra en kendt lægefamilie i Kham og blev Pemas store kærlighed. I Kham var der både tradition for at forældre arrangerede deres børns ægteskaber og for at de unge selv dannede par. Pemas familie var meget glad for Dorje, og han sluttede sig til familien og hjalp til med at passe yakokserne. Pema og Dorje fik en lille pige, Penpa.

Pemas familie tilhørte Kadjyskolen – en af de fire store skoler inden for den tibetanske buddhisme – og det var derfor naturligt for dem at søge tilflugt ved et stort Kadjykloster nær Lhasa. Her følte de sig i relativ sikkerhed, da den kinesiske befrielseshær endnu ikke var nået så langt mod vest.

Pema og Dorje fik kun et par få år sammen. På en kortere rejse døde Dorje af en ukendt sygdom. Det var et hårdt slag for Pema, som nu stod både uden hjem og uden mand. Hun fandt dog megen støtte i sine forældre og i resten af familien, som hun var på flugt sammen med.

Kineserne nåede efterhånden frem til Lhasa, og i 1959 var der en stor folkeopstand i byen mod den kinesiske besættelse. Over 80.000 tibetanere flygtede samtidig med Dalai Lama til et liv i eksil.

Flugten over Himalaya

Pema flygtede også sammen med sine to små børn på tre og fem år. Hun havde surret dem fast til sin hvide dri – en yakko. Den øvrige familie var på hendes opfordring redet i forvejen. Det var en barsk og farefuld færd igennem Himalayabjergene, hvor de hele tiden måtte tage sig i agt for de kinesiske soldater. Om natten fandt Pema huler,

hvor hun kunne gemme sig med sine børn. De holdt varmen, når de faldt i søvn i deres mors arme dybt inde under hendes store chuba.

En dag da de gik på en meget stejl klippeskråning, trådte den lille pige Penpa ud over kanten og faldt mange meter ned mod en sø, som lå i bunden af slugten. Pema kunne se, at hendes eneste mulighed for at komme ned til datteren, var at gå langt tilbage ad den smalle sti, hun var kommet ad og finde et sted, hvor hun kunne kravle ned. Hun løb af sted og fandt en mindre stejl skråning, som hun klatrede ned af. Til sin store overraskelse fandt hun Penpa forholdsvis uskadt ved kanten ad søen. Hun tog hende op i sine arme og skyndte sig tilbage til sin dreng Karma. Han var heldigvis et stille og roligt barn, og sad uanfægtet på stien og ventede på sin mor.

Vejarbejder i Indien

Trætte og udmattede nåede den lille familie ind over grænsen til Nepal, hvor Pema genfandt sin familie. Hendes mor havde dog ikke kunnet klare den anstrengende tur og døde, lige inden de nåede friheden.

Pema tog sammen med sin familie til Indien, hvor Dalai Lama var ved at etablere en eksilregering.

Pema kom fra et bonde- og nomadeliv i 4.000 meters højde til et liv i et land, hvis sletter kun lige akkurat ligger over vandoverfladen, hvor monsunen raser, og temperaturen ofte når op over 40 grader.

Det eneste arbejde hun kunne få, var at bygge veje. Med en lille hammer skulle stenene hugges i små stykker og lægges ud på den ryddede vej. Asfalten skulle varmes op på primitive blus og med håndkraft hældes ud over stenene. Det var et hårdt og slidsomt arbejde og

Pema går rundt om Boudnath-stupaen i Kathmandu sammen med sin datter og barnebarn

mange tibetanere bukkede under. Det var ikke kun det hårde arbejde, de mange nye sygdomme og det enorme kultur- og klimaskift, som slog dem ihjel, men givetvis også savnet af deres land, og de mange der var blevet efterladt derhjemme.

Men Pema var stolt af sit arbejde. »Det er vigtigt at bygge veje,« sagde hun til sin datter Penpa. »Det gør det lettere for folk at besøge hinanden og handle med hinanden.«

Ved slidsomt arbejde og med en jernvilje lykkedes det hende at skabe en tilværelse for sig selv, sine to børn og sin far i Indien. Pema var meget opsat på at hendes børn og ikke mindst hendes datter skulle have muligheden for at få en uddannelse. Da hun fik chancen, sendte hun således dem begge på en af eksilsamfundets nye tibetanske kostskoler.

Nonne i Nepal

Pema giftede sig aldrig igen, så da faderen døde og hendes datter Penpa var blevet dansk gift og flyttet til København, var der ikke længere nogen, som hun var knyttet til i Indien,

En nomadefamilie fra Kham. Yderst til venstre ses en yogi og foran to nonner med deres bedemøller

og hun besluttede sig for at flytte til Boudnath i Kathmandu og bo hos sin søn, Karma.

Både Pemas børn og børnebørn har klaret sig godt i deres liv i eksil. Karma er, ligesom sin mor, meget dedikeret til Dharmaen. Efter endt skolegang tog han en 5-årig uddannelse i buddhistisk filosofi og har taget en Archarya-eksamen, en MA (se artiklen om Nonner i Nepals uddannelse andetsteds i dette blad). Han er nu medejer af et rejsebureau og har bygget et stort hus med et buddhistisk tempel i underetagen, hvor mange tibetanere mødes hver morgen til puja, rituelle bønner. Der bor mange tibetanere rundt om Boudnath stupaen. Ikke alle har klaret sig lige godt, og derfor har Karma lavet en lille organisation, som bl.a. igennem sponsorships hjælper børn, så de kan gå i skole.

Penpa, hendes datter, har skabt en tryk og god tilværelse for sin fire børn i Danmark. Hun har ligesom sin mor ment, at det var vigtigt for hendes egne børn at få en god uddannelse.

Pema kunne ikke selv få den uddannelse, som hun så brændende ønskede

sig, fordi hun var pige, men hendes datter tog en studentereksamen og hendes datterdatter læser nu jura på Københavns universitet.

Da Pema kommer til Kathmandu, har hun ikke mere, som binder hende til det verdslige liv. Hun føler selv, at hun har haft et rigt liv. Hun har sørget for, at hendes børn har fået alle de uddannelsesmuligheder, hun ikke selv fik og givet sin far et godt liv indtil hans død. Nu kan hun med ro i sjælen hellige sig et religiøst liv. Hendes lange hår er barberet af, og hun er blevet nonne. Hendes hverdag er nu fyldt med religiøse ritualer, bøn og meditation. Samtidig udfylder hun et vigtig job, som bedstemor for fire af sine børnebørn. To af drengebørnene, er blevet anerkendt som reinkarnerede tulkuer og derfor udset til at være ledere af buddhistiske klostre. Det giver Pemas rolle som bedstemor en anden og større betydning.

Dharmaen, den buddhistiske lære, som Pema havde længtes efter at fordybe sig i som ung, fylder nu hele hendes tilværelse.

Aktivitetskalender

Maj

Torsdag den 29. maj

Premiere på dokumentarfilmen om det tibetanske landshold og landskampen Tibet-Grønland:

»Det forbudte landshold«

Instruktion Rasmus Dinesen og Arnold Krøigaard

Se dagspressen for nærmere oplysninger eller

www.forbiddenteam.com

Juni

Onsdag den 4. juni kl. 19.00

Særforestilling »Det forbudte landshold«

Mød instruktøren og se filmen

Posthusteatret, Rådhusstræde 1, København

Pris 80 kr. incl. 1 glas vin og momos.

Billetbestilling: se annonce i bladet

Arr.: Dansk Selskab for Tibetansk Kultur

Torsdag den 5. juni - mandag den 9. juni

H. H. Dalai Lama besøger Danmark

Kurser i 'The Six Paramitas – Leading to Ultimate Liberation'.

For yderligere oplysning se www.tibetcharity.dk

Tilmelding: Tlf. 70 15 65 65

Forventet åbningsdato: 1. juni.

Udstilling: Glimt af tibetansk kultur

En udstilling som bl.a. vil vise mange af de tibetanske genstande, som Prins Peter har hjembragt fra sine ekspeditioner og rejser.

Arr.: Nationalmuseet,

Frederiksholms Kanal 12, København

Yderligere oplysninger vil senere kunne fås på

www.natmus.dk

Juli

Onsdag den 16. juli kl. 19.00-21.30

Tibetansk medicin

Foredrag af Dr. Tsering Thakhø Drungtso, professor ved

Tibetan Medicine & Astrological Institute i Dharamsala,

Indien. Foredraget er på engelsk.

Pris: Medlemmer af DSTK 100 kr., ikke-medlemmer 180 kr.*

Torsdag den 17. juli kl. 19.00-21.30

Tibetansk astrologi

Foredrag af Tsering Thakhø Drungtso, lærer ved Tibetan Medicine & Astrological Institute i Dharamsala, Indien.

Foredraget er på engelsk.

Pris: Medlemmer af DSTK 100 kr., ikke-medlemmer 180 kr.*

* Foredragene bliver afholdt i Tårnstudiet, Vesterbrogade 40, 5. sal, København V.

Arr.: Grete Sørvig i samarbejde med Dansk Selskab for Tibetansk Kultur.

Mandag den 14. juli - søndag den 20. juli

Tre kurser i tibetansk medicin og astrologi

Læs nærmere præsentation af kurserne andet sted i bladet.

Se desuden www.tibethelp.dk

August & september

Den 8. - 25. august

Udstilling Sem Zangpo – Tibetansk Børnemuseum 2003

Sted: Ridehuset, Vesteralle 3, 8000 Århus C

Arr.: Ditte Marie Seeberg, tlf. 86 12 31 03, mobil 26 25 07 73.

Søndag den 31. august kl. 13.-17.00

Tibetansk sommerpicnic i Tarab Tulkus have

Sted: Store Søhøj, Hørsholm Kongevej 40, 2970 Hørsholm

Medbring madkurv og godt humør.

Torsdag den 28. august & torsdag den 11. september

Avalokitesvara-kulten i Tibet i det 13. århundrede og frem

To tema-foredrag ved Pernille Fogh Christensen, cand. mag. i religionshistorie og tibetansk, formand for Dansk Selskab for Tibetansk Kultur.

Arr.: Dansk Selskab for Tibetansk Kultur

Nærmere oplysninger i næste nummer af Tibet.

Nye bøger

I forbindelse med Dalai Lamas besøg udgiver Borgens forlag to bøger:

1. *Dalai Lama: Dzogchen Den store fuldkommenheds inderste*
Oversat af Hanne Kizach
304 sider, Pris 299 kr.
2. *Destruktive følelser. Hvordan kan vi håndtere dem?*
En gruppe forskere i samtale med Dalai Lama. Fortalt af Daniel Goleman. På dansk ved Annette Leleur.
498 sider. Pris: 349 kr.

I. Dalai Lama: Dzogchen

Dzogchen betyder 'den store fuldkommenhed' og regnes for en af de mest dybtgående tibetanske meditationsformer. I fire forelæsninger, i henholdsvis Paris, London, Helsinki og San José, gennemgår og udlægger Hans Hellighed Dalai Lama med sin fængende varme og visdom Dzogchen ud fra tekster, som indtil nu har været beholdt tibetanske munke og lærde.

Dalai Lama formidler de enestående kvaliteter i Dzogchen og forklarer essensen af Dzogchen-praksis ved at belyse ligheder og forskelle inden for det bredere spektrum, som udgøres af hele den tibetanske buddhisme. Han gengiver det svært tilgængelig stof i en form, der henvender sig til enhver, der interesserer sig for meditation og buddhisme.

2. Destruktive følelser

Hvorfor optræder tilsyneladende rationelle, intelligente mennesker grusomt og voldeligt? Hvad er de dybere årsager til destruktiv adfærd? Kan vi lære at leve i fred med os selv og andre?

Den nyeste viden om disse spørgs-

mål fremlægges i en livlig og spændende dialog mellem vestlige forskere, filosoffer og Dalai Lama. Seminaret om destruktive følelser foregik i Dalai Lamas private hjem i den tibetanske eksilregerings hovedsæde i Dharamsala. Daniel Goleman fortæller om diskussionerne, interviewer de enkelte deltagere og beskriver de forbavsende resultater af den nye forskning, som udsprang af mødet mellem vestens videnskab og buddhismens dybe indsigter.

Vi bringer her første del af Daniel Golemans indledning til bogen og Dalai Lamas forord:

Daniel Golemans indledning En udfordring til menneskeheden

Der går en bitter linje mellem marts 2000, da de begivenheder, der berettes om her, indtraf, og færdiggørelsen af denne bog i efteråret 2001. Da de samtaler, som denne beretning er bygget op omkring, fandt sted, havde verden med en vis lettelse lagt det tyvende århundredes rædsler bag sig, og mange af os så frem til menneskets fremtid med håb. Så kom tragedierne i september 2001, og atter fik vi en levende påmindelse om, at overlagt umenneskelighed i stor stil stadig er en del af vores virkelighed.

Disse barbariske gerninger repræsenterer i al deres gru blot endnu en episode i historiens stadige strøm af ufølsomme grusomheder, hvor hadet ansporer til dødbringende handling. Af alle de destruktive følelser skiller denne form for hensynsløs fjendtlighed sig ud som det mest problematiske træk i den menneskelige psyke. For det meste hæ-

ver den slags barbari sig truende op uden for scenen og lusker rundt et eller andet sted i baggrunden af vores kollektive bevidsthed som et ildevarslenende nærvær, der venter på, at det endnu engang får sit øjeblik i rampelyset. Men det brutale had kommer igen og igen til at erobre scenen - indtil vi forstår baggrunden for det og resten af de destruktive følelser og finder en måde at dæmme op for grusomheden på.

Det er denne udfordring, som gælder hele menneskeheden, der er det centrale i denne bog, som beskriver et samarbejde mellem Dalai Lama og en gruppe forskere om at forstå og modarbejde destruktive følelser. Det var ikke vores sag at konfrontere den måde, hvorpå enkeltmenneskers destruktive impulser omsættes til handling blandt store masser, ej heller hvordan uretfærdighed – eller følelsen af, at man er udsat for uret – opflammer hadefulde ideologier. Vores indsats lå på et mere fundamentalt plan, idet vi nemlig ville undersøge, hvordan destruktive følelser gnaver i menneskets sind og hjerte, og hvad der kan gøres for at modvirke dette farlige islæt i vor fælles natur. Og selvfølgelig foretog vi undersøgelsen sammen med Dalai Lama, hvis eget liv er anskuelsesundervisning i, hvordan man håndterer historisk uretfærdighed.

Den buddhistiske tradition har længe peget på, at erkendelse og forvandling af destruktive følelser ligger til grund for åndelig praksis – faktisk er der dem, som mener, at alt, hvad der mindsker destruktive følelser, er åndelig praksis. Videnskabeligt set udgør disse samme følelsesmæssige tilstande en forvirrende udfordring: Der er tale

Foto: Matthieu Ricard

om reaktioner i hjernen, der til dels har formet menneskesindet og antagelig har spillet en afgørende rolle for menneskets overlevelse, men nu om stunder i det moderne liv udgør de en alvorlig fare i forhold til vores individuelle og kollektive skæbne.

Under vores møde udforskede vi en række påtrængende spørgsmål vedrørende denne menneskets tilbagevendende vanskelighed, vore destruktive følelser. Er de en grundlæggende, uforanderlig del af menneskets arv? Hvad gør, at de har en sådan magt over os, at de kan få i øvrigt fornuftige mennesker til at begå handlinger, som de senere fortryder? Hvilken rolle spiller disse følelser i menneskets udvikling som art – er de vigtige for menneskets overlevelse? Hvilke midler har vi til at mindske den trussel mod vores personlige lykke og ligevægt, de udgør? Hvor stor er hjernens plasticitet, og hvordan kan vi ændre selve de dele af nervesystemet,

der rummer de destruktive impulser, i en mere positiv retning? Og vigtigst af alt, hvordan gør vi os til herre over dem?

Dalai Lamas forord

Megen menneskelig lidelse udgår fra destruktive følelser, som når had avler vold, eller begær giver næring til afhængighed. Et af vore mest grundlæggende ansvarsområder som omsorgsfulde mennesker er at lindre de menneskelige omkostninger ved den slags ukontrollerede følelser. I den mission føler jeg, at buddhismen og videnskaben begge har meget at bidrage med.

Buddhisme og videnskab er ikke modstridende verdensopfattelser, men derimod forskellige indfaldsvinkler til det samme mål: sandhedssøgen. I buddhistisk undervisning er det væsentligt at undersøge virkeligheden, og videnskaben har sit eget bud på, hvordan

denne undersøgelse skal foretages. Selvom videnskabens mål kan afvige fra buddhismens, betyder begge de to former for sandhedssøgen en udvidelse af vores viden og forståelse.

Dialogen mellem videnskab og buddhisme er til gavn for begge parter. Vi buddhister kan have glæde af videnskabelige opdagelser til at afklare vores forståelse af den verden, vi lever i. Men forskere kan måske også have glæde af nogle af buddhismens indsigter. Der er mange områder, inden for hvilke buddhismen kan bidrage til den videnskabelige forståelse, og Mind and Life-dialogerne har rettet opmærksomheden mod adskillige.

Når det for eksempel gælder sindets måde at fungere på, ejer buddhismen en århundredgammel indre videnskab, som har haft praktisk betydning for forskere inden for erkendelsesvidenskab og neurologi og i forbindelse med studiet af følelser, fordi den kunne yde

Dalai Lama sammen med deltagerne i seminaret »Destruktive følelser«

betydningsfulde bidrag til deres forståelse. Flere forskere, der har fulgt vore diskussioner, er draget hjem med nye ideer til forskning inden for deres felter.

Buddhismen på sin side kan ligeledes lære af videnskaben. Jeg har ofte sagt, at hvis videnskaben fører bevis for kendsgerninger, som er i strid med den buddhistiske opfattelse, er buddhismen nødt til at ændre sig tilsvarende. Vi bør altid indtage synspunkter, der svarer til kendsgerningerne. Hvis undersøgelser afslører, at noget kan begrundes og bevises, bør vi acceptere det. Der bør dog skelnes klart imellem det, videnskaben ikke opdager, og det videnskaben opdager ikke findes. Det, som videnskaben opdager ikke findes, bør vi alle acceptere som noget, der ikke findes, men det, videnskaben blot ikke opdager, er noget ganske andet. Et eksempel er selve bevidstheden. Selv om følende væsener, herunder mennesket, i århundreder har oplevet bevidsthed, ved vi stadig ikke, hvad bevidsthed rent faktisk er: hvad dens fulde natur er, og hvordan den fungerer.

I det moderne samfund er videnskaben blevet en vigtig drivende kraft i menneskets og klodens udvikling. På den måde har videnskabelige og teknologiske nyskabelser haft ansvaret for stor materiel fremgang. Men videnskaben har ikke alle svarene, ligesom reli-

gionerne før i tiden heller ikke havde dem. Jo mere vi forfølger materielle forbedringer og overser den tilfredshed, der kommer af indre vækst, jo hurtigere vil etiske værdier forsvinde fra vore samfund. Det vil i det lange løb føre til misfornøjelse, for når der ikke er rum for retskaffenhed og ærlighed i menneskers hjerter, er de svage dem, der først kommer til at lide. Og den modvilje, som er resultatet af den form for ulighed, påvirker alle negativt.

Med videnskabens stadig større indvirkning på vores liv vil religion og spiritualitet få en større rolle med at minde os om vores menneskelighed. Vi er nødt til at afbalancere det videnskabelige og materielle fremskridt med den form for ansvarsfølelse, som udspringer af indre udvikling. Det er derfor, jeg tror, at denne dialog mellem religion og videnskab er vigtig, for den kan føre til former for udvikling, der kan være til stor glæde for menneskeheden.

Hvad angår de menneskelige problemer, som vore destruktive følelser frembyder, har buddhismen meget at sige videnskaben. Et centralt sigte med buddhistisk praksis er at reducere den magt, destruktive følelser har i vores liv. Med henblik på dette tilbyder buddhismen en lang række teoretiske indsigter og praktiske metoder. Hvis nogle af disse metoders anvendelighed kan

påvises gennem videnskabelig afprøvning, er der al mulig god grund til at finde måder, hvorpå de kan gøres tilgængelige for alle uden hensyn til, om der er interesse for buddhismen eller ej.

En sådan videnskabelig afprøvning var et af resultaterne af vores dialog. Jeg er glad for at kunne sige, at den Mind and Life-diskussion, som gengives i denne bog, var mere end et møde mellem personligheder inden for buddhisme og videnskab. Forskerne bevægede sig et skridt videre og har nu indledt forsøg med at afprøve adskillige buddhistiske metoder, der kan være nyttige for alle i forbindelse med håndtering af destruktive følelser.

Jeg vil opfordre læserne af denne bog til at deltage i vore undersøgelser af årsager til og midler mod destruktive følelser, og til at overveje de mange spørgsmål, der blev rejst, og som er af afgørende betydning for os alle. Jeg håber, at man vil finde dette møde mellem videnskab og buddhisme lige så ansporende, som jeg gjorde.

(Signeret)

28. august, 2002

Fremskridt for tibetansk medicin i Europa

Tibetansk medicin i EU parlamentet

Arbejdsgruppen for Alternativ- og Naturmedicin inviterede gennem den Tibetanske samarbejdsgruppe i EU parlamentet Prof. Dr. Pasang Yonten Arya til at holde foredrag om tibetansk medicin og dens udvikling både i øst og vest den 12. februar 2003. Han er tidligere rektor og professor ved Mentse-ekhang (Tibetan Medical & Astro Institute of H.H. Dalai Lama o.a.), nu direktør for The New Yuthok Institute for Tibetan Medicine i Milano, Italien.

For første gang i tibetansk medicins historie – og siden EU's start – har Europaparlamentet vist interesse for ti-

betansk medicin og kultur. Dr. Arya opfordrede Kommissionen og Formanden til at styrke bevarelsen af de gamle tibetanske healings traditioner og anerkende dem på linje med andre alternative behandlingsmetoder, og til at udbrede kendskabet til tibetansk medicin i Europa.

Tibetansk medicin anerkendt i Italien

The New Yuthok Institute for Tibetan Medicine i Milano, Italien, grundlagt af Prof. Dr. Pasang Yonten Arya, er et institut for studier af tibetansk medicin, buddhistisk psykologi og tibetansk kultur. Det har arbejdet for anerken-

delse af tibetansk medicin i Italien i lang tid og for nylig har den italienske regering godkendt dets anmodning. Den 29. januar 2003 ansøgte Yuthok Instituttet Det italienske Underhus om at anerkende tibetansk medicin i Italien på lige vilkår med anden medicin. Department of Health i den tibetanske eksil-regering i Dharamsala har sendt et takkebrev til det italienske Parlament for deres beslutning.

Pressemeddelelse fra

The New Yuthok Institute for Tibetan Medicine

Email: Yuthoktm@tin.it

Web site: www.newyuthok.com

Tag med på en eventyrlig kulturrejse til Tibet

med Penpa Dolma Andersen og hendes familie

Tag med mig til mit drømmeland, tværs gennem Tibet fra øst til vest. Jeg var i Tibet i 1997, og det blev en politisk oplevelse, som har efterladt et dybt sår. Denne eventyrlige kulturrejse er tiltænkt for at hele mit sår og give jer en uforglemmelig og unik oplevelse. Har du lyst til se Tibet med mig og med helt andre øjne i år 2004?

Jeg vil vise jer Tibets skønhed. Det bliver en pragtfuld tur med udsigter til gigantiske bjerge, vandfald, naturskønne floder og

besøg i mange flotte templer. I vil møde tibetanere fra flere forskellige egne. Vi tager af sted i juli år 2004. Prisen er endnu ikke fastlagt.

Første møde om turen til Tibet bliver holdt torsdag den 22. maj kl. 19.30 på Langelandsvej 47 A st. tv., 2000 Frederiksberg (hvis vejret er godt, holder vi det ude i haven). Ring til mig angående tilmeldelse til mødet på tlf. 38 88 07 67.

Er buddhistiske nonner dygtigere end munke?

Nonner i Nepal bryder traditionelle kønsmønstre inden for tibetansk buddhisme og opnår social status gennem uddannelse

Af Ellen Bangsbo, BA i tibetansk og cand.scient. i antropologi

Ellen Bangsbo har boet mere end 12 år blandt eksiltibetane i Nepal og Indien. I 1999 var hun på feltarbejde i Nepal blandt tibetansk buddhistiske nonner. I denne artikel beskriver hun nonnernes vilkår, og hvordan de går nye veje for at bryde med gamle fordomme om kvinders stilling i det religiøse hierarki.

Tibetanske nonner i Nepal søger nye udfordringer ved at gennemføre almindelig grundskole samtidig med en klosteruddannelse. En kombination af sekulær skolegang og buddhistisk læring åbner nye døre for nonnerne, og dette medvirker til at hæve deres traditionelt lavere sociale status i tibetansk buddhisme og samfund.

»Har du lyst til at blive tjener,
så lad din søn blive munk;
Har du selv brug for en tjener,
så lad din datter blive nonne«
(Tibetansk ordsprog)

Religiøs og social status

Livet for tibetanske nonner (ani-la) i

det traditionelle Tibet (før 1959) var ikke nemt. Munke og munkeløstre modtog ofte økonomisk og social støtte fra det lokale civilsamfund, hvorimod nonner traditionelt blev nødt til at lave mark- og husarbejde for at kunne klare sig. På grund af økonomiske, sociale og historiske faktorer var nonneklostre dårligere og mindre vigtige inden for det religiøse liv end munkeløstre. Set i forhold til antallet af mandlige buddhistiske mestre i Tibet er der kun få kvindelige religiøse mestre, som har markeret sig i løbet af Tibets historie, og med få kvindelige lærere var det derfor almindeligt at nonneklostre havde en munk som abbed.

Nonners status var også præget af et ambivalent image præsenteret i den buddhistiske litteratur om, at kvinder generelt var ude af stand til at forsage det verdslige liv på en succesfuld måde. Denne holdning skal ses ud fra samtidens mandsdominerende opfattelse af kvinden, som i en religiøs opfattelse fik et paranoidt fordrejet perspektiv med en forestilling om kvinden og feminismen i det hele taget som værende en trussel til at underminere mandens (munkens) cølibat. Derved blev problemet projekteret direkte over til det eksterne objekt, altså kvinden, i stedet for at fokusere på mandens eget begær og

lyst. De tidlige buddhistiske filosofiske tekster er skrevet af mænd og for mænd, og patriarkalske symboler i buddhistiske filosofiske tekster var og er stadig medvirkende til at fremstille kvinden i et kønsdiskriminerende lys og derved påvirke ikke blot samfundets, men også kvinders egen selvforståelse og identitetsfølelse i en negativ retning.

I de store klostre i Tibet havde velbevandede munke mulighed for at få en uddannelse inden for den buddhistiske filosofi. Mange munke har selvfølgelig taget denne uddannelse ud fra en religiøs overbevisning og interesse, men man skal ikke være blind for, at en uddannet munk nød stor social status, og at uddannelsen gav ham mulighed for opadgående social mobilitet i det hierarkiske klostersystem og i det tibetanske samfund. Den buddhistiske filosofiske uddannelse var derimod ikke tilgængelig for nonner, disse var ikke en del af studieforsamlingen på de store buddhistiske universiteter. Dette skyldes ikke kun kvindens generelle lavere sociale status, men også at nonner ikke kunne opnå den højeste ordination som nonne (gelong ma), men måtte forblive novicer. Den fulde ordination som gelong ma nåede aldrig at blive indført i Tibet. Selvom den fulde ordination for nonner aldrig blev intro-

duceret i Tibet, har nonner og nonneklostre som tradition formået at overleve i eksil uden for Tibet.

Nonner i Nepal

At nonner i det tibetanske samfund blev betragtet med en lavere social status end munke ses tydeligt i antallet af klostre i eksil: i Kathmandu dalen er der (i 1999) omkring 36 munkeklostre, mens der kun er fire nonneklostre. Mange drenge optages generelt som munke i et kloster i 6-8 års alderen på deres forældres initiativ. Derimod er der meget få forældre, som vil tænke på at sende en mindreårig datter til et nonnekloster. Jeg talte med flere tibetanere, som faktisk havde indskrevet deres søn i et kloster, men som slet ikke kunne forestille deres datter følge samme vej. Derfor er det mere almindeligt, at nonner først optages i et nonnekloster i 14-16 års alderen, og det sker som regel efter deres eget ønske.

Keydong klosteret er et uafhængigt nonnekloster under Kadjy-linien og blev etableret i 1980. Det er beliggende i Swayambunath nær den meget trafikkerede ringvej, der ligger rundt om Kathmandu, hovedstaden i Nepal. Klosteret har ca. 85 nonner fra syv år og opefter. Der er en jævn aldersspredning med kun få af de helt unge piger. Det er gratis for nonnerne at bo i klosteret, hvor de får mad, ophold, en monastisk uddannelse (hvis de ønsker det) og til dels også tøj.

Igennem de sidste årtier er det en stigende tendens, at størstedelen af munkene i de tibetanske klostre i Kathmandu dalen er børn fra de nordlige Himalaya områder i Nepal. De fleste tibetanske flygtninge i Nepal ønsker ikke længere at indskrive deres børn i et kloster. Livsforhold i det moderne samfund i Nepal er medvirkende

Cham danse har tidligere været forbeholdt munkene, men på Khachoe Ghakyil nonnekloster i Nepal er der nu mange nonner, som danser disse traditionelle religiøse danse.

til, at de fleste tibetanske forældre helst ser deres børn fuldføre en sekulær grundskoleuddannelse. En anden faktor er det meget store frafald (ca. 50%) i klostrene af munke i 15-17 års alderen. Et sådant frafald ses ikke i nonneklostre, og det kan skyldes, at munke generelt ikke selv vælger et asketisk klosterliv, hvorimod piger ofte bliver nonner af eget valg, men først som teenagere eller senere i livet. Desuden får tibetanere i Nepal generelt færre børn end det var almindeligt i

det traditionelle Tibet (før 1959), og man har derfor ikke som tidligere behov eller lyst til at sende en eller flere af sine sønner i kloster.

Langt de fleste nonner på Keydong klosteret er nepalesere med tibetansk etnisk tilhørsforhold fra Manang distriktet i det nordøstlige Himalaya område i Nepal. De er derved ikke flygtninge, for selvom de oprindeligt er fra Tibet har deres familie boet i Nepal i generationer. Andre nonner kommer fra de tilstødende Himalaya regioner

Tre børn fra Khacho Ghakyil nonnekloster nyder deres frokostpause.

Nubri, Dolpo og Yolmo (sherpaer). De fleste unge piger kommer fra fattige landområder og har sjældent gennemgået flere end nogle få års skolegang. Enkelte af pigerne er opvokset i byområder og de har som regel fuldført 5. eller 8. klasse i en almindelig nepalesisk skole. I så tilfælde kan de læse og skrive nepalesisk og sommetider engelsk, men ikke tibetansk.

Optagelse i nonneklosteret er som regel baseret på mundtlig information og kontakt. I nutidens Nepal giver optagelse i et nonnekloster kvinder mulighed for at praktisere et religiøst liv, fri fra familie forpligtigelser og andre sociale ansvar. Imidlertid er pigernes eget ønske om optagelse i klosteret ikke altid udelukkende baseret på ønsket om religiøs askese og fordybelse. Et liv i klosteret er samtidig et tiltrækkende tilbud om beskyttelse, uddannelse og social mobilitet, hvilket ellers kan være vanskeligt at opnå for en kvinde i det nutidige nepalesiske lokalsamfund. Et liv i et kloster er ikke nødvendigvis ensbetydende med et totalt asketisk afkald, men kan tværtimod være et tilbud om at komme videre frem i denne verden.

De ældste nonner på Keydong klosteret, som ikke allerede har en grundskoleuddannelse, får undervisning i

engelsk og nepalesisk i selve klosteret, men for de yngre og mest begavede nonner har abbedissen et bedre tilbud. 'Namgyal Middle School' er en tibetansk kost- og dagskole (1.-10. klasse) og blev etableret af den tibetanske eksilregering i 1993. Skolen ligger i Swayambunath området nogle få hundrede meter fra Keydong klosteret og siden 1994 har de unge nonner fra Keydong klosteret deltaget i undervisningen på 'Namgyal Middle School' som dagskoleelever. De unge nonner deltager i skolens undervisning sammen med lægbørn af begge køn og hvert år bliver yderligere tre nonner indskrevet som elever i første klasse. De 'skoleaktive' nonner forventes at fuldføre skolen helt op til 10. klasse eksamen. Initiativet til at lade nonnerne deltage i undervisningen på den tibetanske skole blev taget af abbedissen, som selv har en 10. klasse eksamen, og både 'skolenonner' og abbedisse udtrykte stor tilfredshed med arrangementet. Beslutningen støttes især af de ældre nonner, som alle ser uddannelse som vejen frem for både dem selv og for klosteret. Abbedissen var ikke bekymret for, at samværet med lægbørn af begge køn i skolen vil påvirke de unge nonner til at forlade klosteret. Tværtimod opfattede hun

nonnernes yderligere skolegang som en ekstra bonus for klosteret. Hendes tiltro til skoleforløbet skyldes især, at børn på den tibetanske skole, udover den obligatoriske undervisning i henhold til nepalesisk lovgivning, også undervises i tibetansk kultur og buddhisme. Undervisningssproget på den tibetanske skole er hovedsagelig tibetansk og eleverne undervises i tibetansk sprog – et tilbud som ikke udbydes på almindelige nepalesiske skoler.

Økonomi

Nogle af nonnernes forældre giver økonomisk støtte til klosteret, specielt ved selve optagelsesceremonien. Et ønskeligt økonomisk bidrag til klosteret fra velhavende forældre er dog ikke særligt realistisk; ifølge de ældre nonner er bidrag fra forældre til klosteret mere undtagelse end regelen. Velhavende lokale folk i Kathmandu eller fra Manang foretrækker for det meste at sponsorere bygning af monumenter, som en 'stupa' eller 'Mani Lhakhang', fremfor at yde støtte til klosterets drift. Keydong klosteret er derfor afhængig af ekstern økonomisk bistand fra udenlandske donorer, det kan for eksempel være internationale buddhistiske foreninger eller privatpersoner. De fleste nonner i Keydong klosteret

har en personlig sponsor, som de ofte har direkte kontakt med (af de nonner er kun 25 nonner uden en sponsor). De unge nonner som går i skole har brug for et større støttebidrag. Denne form for støtte giver nonnerne større uafhængighed og bedre mulighed for at kunne uddanne sig og bruge deres tid på religiøse ceremonier og praksis. Nogle munkeklostre modtager endda støtte fra udenlandske regeringer eller fra EU midler. Denne form for støtte er det endnu ikke lykkedes at opnå for Keydong klosteret.

Uniformer

Nonner i den tibetanske tradition benytter den samme dragt som munkene: en gylden og bordeauxfarvet dragt. I overensstemmelse med ordensreglement på 'Namgyal Middle School' må nonnerne ikke deltage i undervisningen iført deres nonnedragt, men skal bruge skolens uniform ligesom de andre skoleelever. Hver morgen deltager de unge nonner i klosterets daglige bøn, hvorefter de skifter til skoleuniform og spadserer de 500 meter til den tibetanske skole. Om eftermiddagen vender skolenonnerne tilbage til klosteret, hvor de iklæder sig deres nonnedragt og genoptager deltagelsen i klosterlivet med bøn og fælles pligter, som er nødvendige for klosterets drift. Klosterets abbedisse ser helst, at nonnerne kan være iklædt deres nonnedragt i skoletiden, men skoleinspektøren insisterer på, at alle elever i skolen skal benytte den samme skoleuniform. Kun nonnernes kortklippede hår adskiller dem i udseende fra de andre børn.

Det er også muligt for munke at deltage i undervisningen på en af de tibetanske skoler i Kathmandu regionen, men de skal indordne sig samme vilkår, som nonnerne har indvilget i at

følge. Imidlertid er reglementet om benyttelse af skoleuniform et krav, som de fleste ledere af munkeklostrene ikke kan og vil bøje sig for. En abbed betroede mig, at hvis munkene ikke kunne bruge deres munketøj, så ville den klosterlige tradition 'være tabt'. Det viste sig faktisk at være sandt for et enkelt kloster (Pullahari klosteret), som havde tilladt dets munke at bo på klosterets egen kostskole i Kalimpong i Indien. Her benyttede munkene skoleuniformer og almindeligt tøj uden for skoletid, og de deltog i skolens undervisning sammen med lægbørn af begge køn. Efter endt skolegang ønskede munkene dog ikke at vende tilbage til klosteret. Eksperimentet mislykkedes vel nok mest fordi, munkene ikke havde den direkte tætte daglig kontakt med deres kloster.

Et andet Kadjy nonnekloster i Swayambunath (Tara Abbey) har siden 2000 arrangeret, at dets yngre nonner deltager som dagskoleelever på 'Shree Mangal Dvip' skolen, en tibetansk (engelsk) mellemskole (1.-10. klasse) i Boudhanath området. I 2002 var 34 af 'Tara Abbey' klosterets 160 nonner elever på skolen. Undervisningen på 'Shree Mangal Dvip' skolen foregår på engelsk, men der undervises i tibetansk sprog, kultur og buddhisme, og børnene lærer tibetansk, nepalesisk og engelsk. 'Shree Mangal Dvip' skolen er dog ret ekseptionel, da skolens elever udgøres af munke og nonner og lægbørn af begge køn. Nogle af lægpigerne på skolen er blevet så inspireret af munkenes tilstedeværelse, at de har ønsket at blive nonner. Dette har de dog først fået lov til af deres forældre, efter de har afsluttet 7. klasse. Skolen er privat og blev grundlagt af et tibetansk Kadjy kloster (Thrangu Tashi Gompa) allerede i 1986. Klosterets munke bor

på selve klosteret og deltager i skolens undervisning og statsanerkendte eksaminer, men de bliver generelt taget ud af skolen efter 7. klasse, fordi de derefter skal udnytte tiden fuldt ud på det buddhistiske studium og andre rituelle ceremonier. Da skolen er privat og styres af munkeklosterets abbed har munkene, og derved også nonnerne, tilladelse til at være iført klosterdragt i skoletiden og ikke skoleuniformer, som det ellers er et krav på andre tibetanske skoler.

Hvorfor kan nonner tilsyneladende ganske problemfrit skifte mellem det monastiske liv og en almindelige skolegang (iført skoleuniform) med lægbørn, når dette ifølge seniorledere i en del munkeklostre åbenbart ikke er en acceptabel mulighed for munke?

Langt fra alle af de seniormunke jeg talte med fra andre klostre var enige i, at der i dag er behov for, at nonner og munke bør deltage i sekulær skolegang. Dog var der mange munke som var enige i, at tiderne har ændret sig, og at sekulær skolegang i forlængelse af den monastiske uddannelse kan have stor gavn for klosteret og selvfølgelig for munkene selv. De ældre munke kunne godt indse, at når klostre er beliggende i et byområde midt i et moderne samfund i konstant udvikling, så er viden

om verden uden for klostermuren nødvendig at have. Der er da også nogle munkeklostre, som er begyndt at arrangere undervisning for munke i enkelte sekulære fag – med mandlige lærere og inden for klosterets mure. Det er klosterets leder, som sætter regler og dagsorden for det individuelle kloster, og klosterinstitutioner kan derfor være meget forskellige. Når nogle af de ledende munke i klostrene øjensynligt ikke ser noget større behov for en radikal ændring af det traditionelle klostersystem, kan det måske skyldes, at munkeklostre traditionelt set altid har haft en høj social status blandt den tibetanske civilbefolkning, og at man 'er i vane med' at føle sig utryk ved forandringer. Nonner er ikke vant til at have en høj social status og har derfor ikke meget at tabe i denne henseende, de har tværtimod alt at vinde.

Uddannelses muligheder – fremtiden

En almindelig grundskoleuddannelse er nødvendig for at søge optagelse på højere læreanstalter i Indien og Nepal.

På 'Central Institute of Higher Tibetan Studies' (CIHTS) i Sarnath i Nordindien undervises i buddhistisk filosofi med en afsluttende 'master' eksamen som 'Archarya' (MA). Instituttet optager kun 40 nye monastiske studerende årligt: otte fra hver af de fem linier – Kadjy, Nyingma, Gelug, Sakya og Bon. De studerende kommer fortrinsvis fra Indien og Nepal og skal kunne læse og tale tibetansk.

Undervisningsforløbet er ni årigt, og uddannelsen kvalificerer bl.a. til ansættelse som lærer i uddannelsesinstitutioner og tibetanske klostre eller til administrativt arbejde ved den tibetanske eksilregering i Dharamsala. Siden 1975 er både nonner og lægfolk af begge køn blevet optaget som studerende. Optagelseskravet er bl.a. en 8. klasse skoleeksamen, men mange munke har ikke nogen grundskoleuddannelse og er derved udelukket fra at søge optagelse på instituttet. Der har derfor været årgange, hvor nonner er blevet tilbudt ledige pladser fra munkenes kvota. Den højere uddannelse som 'Geshe' inden for Gelug linien

(universitetsgrad med minimum 16 års studier) i tibetansk buddhistisk filosofi kan bestå fra 'The Institute of Buddhist Dialectics' i Dharamsala i Indien. Instituttet anerkender ikke nonner som studerende, og det er derved ikke muligt for nonner at opnå 'Geshe' graden. Mange munkeklostre har et 'Shedra' (kollegium i højere buddhistisk filosofi), hvor munke efter endt grunduddannelse (Tratsang) kan gennemgå en 5-årig uddannelse i buddhistisk filosofi. I øjeblikket studerer otte nonner fra 'Tara Abbey' på CIHTS og med en eksamen som 'Archarya' vil de blive anerkendt som kompetente lærere. I fremtiden vil det derved blive muligt for nonner at etablere deres eget 'Shedra' på lignende måde som munkeklostrene. En ærestitel som 'Khenpo' kan tildeles (ordinerede) personer, som har gennemgået den tre-årige retrætepraksis som 'lama' eller det filosofiske studium på et Shedra. I realiteten kan denne ærestitel også tildeles nonner, men jeg er ikke bekendt med, om det nogensinde er sket.

Yderligere har både Keydong klosteret og 'Tara Abbey' et retrætested i Manang, hvor deres nonner gennemgår den tre-årige meditationspraksis, som er en del af uddannelsen som 'lama'. 'Tara Abbey' har samtidig filialer i Sydøstasien og Vesten, hvilket giver de uddannede nonner mulighed for at arbejde som lærere internationalt samtidig med, at disse filialer skaber en base for økonomisk støtte til klosteret.

Viljen til at udvikle sig

En af hovedårsagerne til nonners lave sociale status kan forklares ud fra den traditionelt lave status for kvinder i det tibetanske samfund. Det skyldes

Praktisk arbejde er en del af livet i et nonnekloster.

I de tibetanske klostre bliver der spillet på mange forskellige instrumenter. Her spiller nonner fra Khachoe Ghakyil nonnekloster på gyaljen, tromme og cymbaler.

imidlertid også, at nonner i Tibet ikke havde mulighed for at opnå fuld ordination i den buddhistiske tradition, og var derved udelukket fra at få en uddannelse i højere buddhistisk filosofi. Det er i dag muligt for buddhistiske nonner at tage den fulde ordination som nonne (gelong-ma) i Hong Kong ved en kinesisk buddhistisk tradition, men støttet af Dalai Lama bliver det måske muligt engang i fremtiden at finde en løsning på dette problem.

I samspillet mellem religion og social forandring skal man være opmærksom på, at religion også fungerer som formidling af kulturelle værdier mellem generationer, og at kvinder i høj grad har en rolle i denne proces. Den mest effektive måde at ændre et system på, er at være en del af det og ændre det indefra. Abbedissen fra Keydong klosteret evner at gå på kompromis ved at acceptere, at klosterets nonner skal benytte skoleuniform for at kunne deltage i undervisningen på den tibetanske skole. Dette bevirker, at nonneklosteret som buddhistisk tradition udvikles og bliver dynamisk. Denne evne står i kontrast til tonen

blandt nogle af de ofte statiske og meget konservative ledere i munkeklostrene. Set i lyset af nonneklosterets opnåede fordele ved skolearrangementet, synes det ikke som om, at nonnerne 'taber' deres monastiske tradition ved ikke at benytte nonnedragt i den sekulære tibetanske skole. Et grundlæggende kendskab til moderne viden vil hjælpe nonner og munke i formidling af viden om buddhismen i bredere kredse og skabe basis for at kunne sætte den flere tusinde år gamle buddhistiske filosofi i perspektiv. Samtidig har muligheden for skolegang betydning for, at forældre kan være interesserede i, at deres mindreårige piger indskrives som nonner i klosteret.

Viljen til at se moderne tider og forandring som en udfordring er af stor betydning for en positiv udvikling og udbredelse af den buddhistiske nonneorden. Tibetanske nonner er allerede ved at bevæge sig ind på områder, som tidligere var reserveret til og domineret af munke. Dette tydeliggøres ved det tiltagende antal nonner, som gennemgår en højere uddannelse i buddhistisk filosofi ved CIHTS i Sarnath. Derved

kan kvindelige lærere i nonneklostre snart blive et almindeligt syn. Ved en kvindefestival i Bombay i 1995 udførte tibetanske nonner rituelle danse og smørskulpturer samt et sandmandala ritual. Ikke mindst skrev nonner fra Keydong klosteret international historie, da de i 1998 udførte et sandmandala ritual i USA. Blot få årtier tidligere havde dette været utænkeligt, da disse aktiviteter ellers er reserveret for munke.

Anerkendte studier i kønsaspekter og en voksende international interesse for tibetansk buddhisme har medvirket til, at kvinders status i den tibetanske buddhistiske sfære i de sidste årtier har tiltrukket sig en stadig større opmærksomhed. Modsat har dette været medvirkende til at bringe feministiske idéer og holdninger videre til asiatiske kvinder. Med en mulighed for at få en officielt anerkendt eksamen med en stor social og kulturel værdi er den tidligere lavere status for tibetanske nonner i den tibetanske buddhistiske tradition ved at blive ændret. Den buddhistiske nonneorden har gode muligheder for at overleve i fremtidens globaliserede og moderniserede verden. Nonner i Nepal har vist, at de kan følge udviklingen og gå på kompromis for at opnå deres ønsker, og modsat størstedelen af munkene har de fleste nonner rent faktisk selv valgt denne livsform. En sådan motivation er en stor styrke.

Ellen Bangsbos artikel er baseret på feltarbejde i Nepal i 1999 og blev præsenteret ved 17th European Conference on Modern South Asian Studies (EASAS), South Asian Institute Heidelberg 9.-14. September 2002 og ved et foredrag i Dansk Selskab for Tibetansk Kultur i december 2002.

Yderligere læsning:
www.tibet.net
www.rinpoche.com

Dokumentarfilm

Det forbudte landshold

– Historien om et fodboldlandshold uden et land

Rasmus Dinesen og Arnold Krøigaard er to instruktører fra produktionsselskabet Balls Productions i København, der har lavet en dokumentarfilm om tilblivelsen af det første tibetanske fodboldlandshold.

Det Forbudte Landshold fortæller historien om, hvordan en ung dansk ildsjæl, og en tibetansk buddhist, mødes i en fælles drøm om at skabe et landshold bestående af eksil-tibetanere.

Vi er med fra den første træning i Dharamsala i Indien, på den knoldede, græsløse bane, som ifølge træneren mest af alt ligner 'Flandern under første verdenskrig' til det sidste fløjt i København to år senere.

I løbet af filmen støder vi på en række farverige karakterer, og oplever deres forskellige filosofier om holdet.

Fra den danske træner, der selv beskriver holdet som 'meget ringe' og frygter den totale ydmygelse imod Grønland, til Karma, holdets tibetanske manager, og ukuelige ildsjæl der proklamerer at om fire år deltager holdet i de olympiske lege, og om otte år vinder vi medaljer. Holdets anfører Sonam, repræsenterer den nye generation af tibetanere; dem som aldrig har været i Tibet, og som er præget af den vestlige levestil.

Spillernes buddhistiske livsfilosofi er også gældende på banen, hvor det er vigtigt for dem ikke at udvise aggressioner. Noget der kan være svært at acceptere for en ambitiøs dansk træner, der mener, at man skal gå til den og udvise disciplin og vinderattitude.

Som holdet begynder at tage form

hober problemerne sig op. Kampen hænger i en tynd tråd. Spillerne er statsløse og kan derfor ikke få udrejse visa. Det lykkedes kun otte af dem, at komme med ud af Indien. Træneren har nu kun få dage til at finde den sidste håndfuld tibetanske fodboldspillere rundt om i Europa.

Det Forbudte Landshold er en humoristisk fortælling om kultursammenstød, drømme der går i opfyldelse og fodbold, som Buddha ville have spillet det!

Filmen får premiere i Dagmar i København i slutningen af maj og vises også i udvalgte biografer rundt om i landet.

www.forbiddenteam.com

Særforestilling

Det forbudte landshold

onsdag den 4. juni klokken 19.00 - 21.00

Instruktøren Rasmus Dinesen og Michael Nybrandt – manden som gjorde drømmen om et tibetansk landshold til virkelighed fortæller om filmen, fodboldholdet og drømmen.

Der vil blive budt på et glas vin eller en vand og momos fra Restaurant Tibet.

Sted: Posthusteatret, Rådhusstræde 1, København K.

Billetpris: 80 kr. incl. vin og momos.

Billetbestilling: tnfa@get2net.dk skriv antal af billetter og navn.

Din e-mail adresse er dit bestillingsnummer.

Hvis du ikke har en e-mail så ring og bestil på telefon 35 26 79 26. Indtal dit navn, antal billetter og dit telefonnummer, som er dit bestillingsnummer.

Billetterne skal afhentes på Posthusteatret mindst 15 minutter før forestillingen.

Der er et begrænset antal billetter.

Arr.: Dansk Selskab for Tibetansk Kultur

Nyt fra Tibet-Hjælp

Af Pernille Fogh Christensen

Sponsorbidrag

I februar sendte vi det halvårslige bidrag af sted. Sponsorpenge til skolebørnene sendes til Department of Education, som fordeler dem mellem de forskellige skoler i Indien og Nepal. Sponsorbidrag til munke og nonner sendes derimod til Department of Religion and Culture, mens bidragene til kunsthåndværkere går direkte til skolerne selv, Tibetan Institute of Performing Arts (TIPA) og Norbulingka Institute. Denne gang sendte vi i alt 300.000 kr. af sted, og disse penge er som altid både med til at opretholde skoleuddannelsen for de tibetanske børn og at bevare den tibetanske kultur. Tak for alle bidrag!

Tibetanere på Den internationale Højskole

I januar kom to tibetanere til Danmark for at følge et 20-ugers kursus på Den internationale Højskole i Helsingør. Den ene elev er Jampa, som til daglig er viceskoleinspektør på en skole i Dehra Dun i det nordvestlige Indien. Jampa er blevet udvalgt af Department of Education (Undervisningsministeriet i eksilregeringen) med den hensigt, at hun kan bidrage til at forbedre undervisningen og demokratiseringen af det

tibetanske samfund, når hun vender tilbage. Tsering er den anden elev. Han kommer fra Kathmandu i Nepal, hvor han har været aktiv i en tibetansk ungdomsklub, Norbulingka Club, som tidligere blev støttet af Mellemfolkeligt Samvirke. Tsering arbejder desuden i en NGO, som bekæmper børnearbejde i den asiatiske tæppeindustri. Tsering vil bl.a. bruge sine erfaringer fra højskolen til at forbedre organiseringen af deres arbejde.

Begge tibetanere er glade for undervisningen, og de lærer utrolig meget, siger de. Undervisningsformen er jo anderledes, end de er vant til, da der ikke er et skarpt skel mellem lærer og elev. De nyder også samværet med alle de forskellige mennesker fra hele verden, og de har rig mulighed for at fortælle om den vanskelige situation for tibetanere både i selve Tibet og i eksilsamfundet. Opholdet byder også på mange udfordringer, f.eks. deler Jampa bad og toilet med en kinesisk pige, som mener, at Tibet altid har været en del af Kina. Jampa klarer dog situationen fint, idet hun i overensstemmelse med Dalai Lamas råd ikke er vred på den enkelte kineser, da de jo blot har lært, hvad de skal mene – Jampa er vred på de kinesiske politikere.

Tibet-Hjælp har arrangeret ophold for tibetanere på højskolen siden 1997,

og de tidligere år har vi fået deres ophold og rejseudgifter dækket gennem Demokratifonden. Det har vi desværre ikke i år, da fondens midler er blevet kraftigt beskåret. Derfor afholder Tibet-Hjælp i år alle udgifter selv, hvilket er en betragtelig sum. Der er mulighed for at bidrage til Tsering og Jampas uddannelse i Danmark ved at indbetale et beløb på girokonto 967-0890. Skriv venligst 'Internationale Højskole' på girokortet.

Projektarbejde

I Tibet-Hjælps budget har vi en pulje, som går til at udføre projekter blandt tibetanerne både i eksil og i selve Tibet. Disse projektpenge kommer fra gavebidrag fra private bidragsydere, som foretrækker at støtte projekter fremfor at støtte et barn eller en ung person under uddannelse. Tibet-Hjælp får mange ansøgninger om økonomisk støtte til projekter tilsendt fra eksiltibetanere, og det kan dreje sig om meget forskellige projekter f.eks. afholdelse af en Miss Tibet konkurrence, forbedring af kloaker i et stort kloster, opstart af en mindre virksomhed, betaling af yderligere undervisning eller trykning af bøger osv. Mange af projekterne er bestemt spændende og relevante, men vi har opsat nogle retningslinjer for, hvad vi ønsker at støtte, og hvordan vores projektarbejde skal forløbe:

1. I de nærmeste år vil vi primært støtte uddannelsesprojekter, og vi vil ihærdigt prøve at støtte kvinderne, da de ofte bliver overset.
2. Vi understøtter kun projekter, der foretages af personer eller institutioner, som vi har et godt kendskab til.
3. Det pågældende projekt undersøges nøje, og vi opstiller visse betingelser til projektansøgeren, inden vi yder et tilskud.
4. Det pågældende projekt evalueres .

På nuværende tidspunkt bidrager vi bl.a. til følgende projekter:

Nonneklostret Jangchub Choling i Mundgod/Sydindien

I december 2001 besøgte jeg dette nonnekloster. Tidligere på året havde Tibet-Hjælp sendt penge til to af nonnerne på klosteret for at de kunne få henholdsvis medicin og en øre operation. Med stor glæde fortalte de, at de nu havde det bedre. De havde omhyggeligt samlet alle kvitteringer, som jeg fik med hjem til vores regnskab.

Under besøget snakkede jeg med Tenzin Norzon om deres undervisning på klosteret, hvilke fag de har, hvor mange timer om ugen osv. Al undervisning varetages af munke fra Ganden-klosteret, som også ligger i Mundgod. Alt i alt var de tilfredse, men de syntes alligevel ikke, at de fik nok undervisning. De ville meget gerne have nogle ekstra timer i buddhistisk filosofi. Tenzin Norzon spurgte, om Tibet-Hjælp kunne betale for en ekstra lærer, som de nok selv skulle finde. Jeg opfordrede dem til at sende en skriftlig ansøgning til Tibet-Hjælp, og i april 2002 modtog vi en sådan. Da vi ved,

at klosteret er velfungerende, og at nonnerne virkelig ønsker mere undervisning, besluttede vi at betale for en ekstra lærer foreløbig i to år – det koster 1200 kr om året.

Tibet Times (tib. Bod kyi dus bab)

Siden maj 2000 har vi støttet avisen Tibet Times, som udgives i Dharamsala. Den udkom første gang i 1996, og det er én af de eneste aviser i eksil-samfundet, som er tibetanskproget. Derfor spiller Tibet Times en stor rolle i bevarelsen af det tibetanske sprog. Avisen udkommer tre gange om måneden, og den læses af omkring 3500 tibetanere. Den udgives også som net-avis (www.tibettimes.org), og kan dermed læses af tibetanere i selve Tibet. På denne hjemmeside findes også en fin introduktion til avisen på engelsk. De skriver bl.a., at avisens formål er at udbrede demokrati i eksilsamfundet og at indsamle og udbrede oplysninger om Dalai Lama og eksilregeringen arbejde og at udvikle en forståelse mellem tibetanere i selve Tibet, og dem som lever i eksil. Avisen bringer bl.a. nyheder om eksilregeringens arbejde og Dalai Lamas rejser og mange andre aktiviteter. Derudover skrives der om begivenheder i Tibet, internationale begivenheder, der er læserbreve, interviews og længere artikler. Tibet-Hjælp betaler løn til en ung nyhedsrapporter, Dawa Tsering.

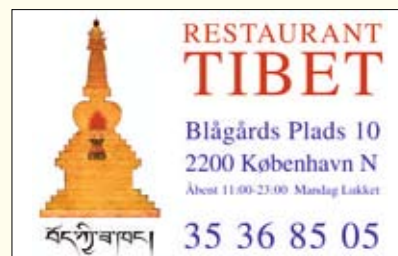
Mekanikeruddannelse i Tibet

Vi er ved at opstarte et nyt projekt i selve Tibet, nærmere betegnet i Tarab kommune i Kongpo provinsen i Sydtibet. Vi har tidligere lavet små projekter i det område, sidst en båd, som nu

giver et overskud. Dele af dette skal bruges til at finansiere et nyt projekt, som er etablering af en mekanikeruddannelse – det er kommunens eget ønske. Der findes mekanikere i området, men de er kinesere. Derfor ønsker man at uddanne tibetanere til dette erhverv. I foråret går de i gang med bygning af værksted og bolig til de tibetanske lærlinge.

Besøg i Dharamsala

I april tager Penille Fogh Christensen på et 15 dages 'officielt' besøg i Dharamsala for at møde de forskellige institutioner og administrationskontorer, som vi støtter økonomisk eller på anden måde samarbejder med, f.eks. Department of Education, TIPa, Norbulingka Institute og avisen Tibet Times. Som humanitær organisation er det vigtigt at have tæt kontakt med dem, som modtager sponsorbidrag. På den måde kan man holdes ajour med forandringer og udviklingen, og man kan se om alt går til, som det skal. Derudover skal hun også møde nogle af de mange skolebørn og kunsthåndværkere, som støttes gennem Tibet-Hjælp. Det bliver en spændende rejse, som på mange måder kan bidrage til at gøre vores arbejde i Tibet-Hjælp endnu bedre. I efterårets medlemsblad vil Pernille skrive om sit besøg.

Tibetanske Hjerter

– en fotobog af Marianne Leth

Pris: 299 kr. Forlag: Aschehoug

Vi bringer her Irene Greves indledning til denne meget smukke bog

Bankende hjerter

Siden Tibet blev besat i 1949, har den kinesiske regering haft kontrol med alt i landet på nær én enkelt ting – de tibetanske hjerter. Med magt og vold har kineserne forsøgt af få folket på højsletten til at makke ret. De har brændt klostre, tortureret befolkningen, steriliseret kvinderne, taget uddannelse og fremtiden fra de unge. De har oversvømmet landet med kinesiske soldater, minearbejdere og den efterfølgende svøbe af prostituerede, alfonser, natklubejere og forretningsfolk.

Hvis vi skal bedømme tibetanernes situation i hele den gruopvækkende realitet, er det vigtigt at slå fast at tibetanerne ikke er et mytisk folkefærd – men almindelige mennesker på godt og ondt, der lever under bekymrende omstændigheder. Deres land er besat, deres kultur er truet, og deres menneskerettigheder ignoreres. Dette er en realpolitisk situation, som skal løses politisk. Alligevel er tibetanerne noget særligt, fordi deres kultur og livssyn

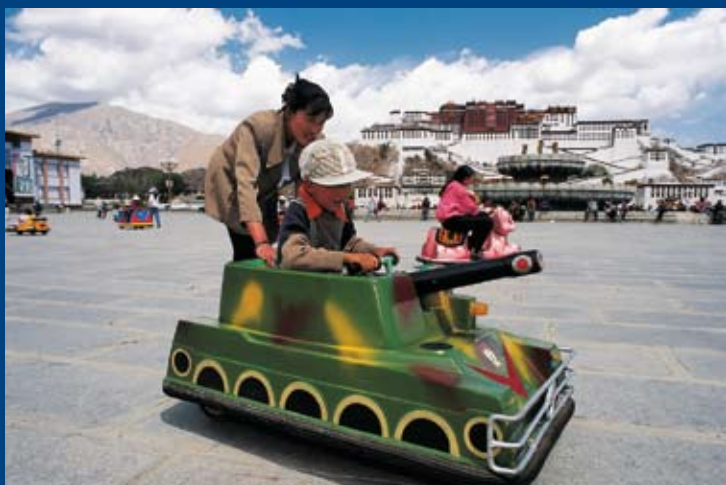
hænger så nøje sammen med en fredselkende religion, der sætter dem i stand til at håndtere pressede situationer på en ganske anden vis, end de fleste af os vesterlændinge.

Men tibetanerne i Tibet er stort set overladt til sig selv. For næsten alle de religiøse og politiske ledere, der burde styre Tibet som et frit og demokratisk samfund, befinder sig i eksil i Indien. Under et besøg i Dharamsala havde jeg en spændende samtale med Ngari Rinpoche, Dalai Lamas yngste bror. Vi diskuterede Tibets situation nu og i fremtiden. Han mener, at den private opbakning fra enkeltindivider er fantastisk vigtig, fordi ingen udenlandske regeringer i dag tør støtte Tibet offentligt. Men ved at observere, hvad vi ser i Tibet og kommunikere det til alle andre er vi med til at gøre en forskel. For det eneste Tibet har på sin side i en forhandlingssituation over for Kina – er sandheden.

Derfor er denne antologi og sam-

ling af billeder enestående. Her beskriver fotograf Marianne Leth og en gruppe danskere med forskellig baggrund – kunstnere, politikere og journalister – deres meget personlige oplevelser med Tibet og dets folk. Hver har sin indfaldsvinkel, og hver enkelt hjerte er blevet berørt. Skulle der stadig være tvivlere, kan de mellem linjerne læse alle argumenterne for, at vi har et ansvar for at bevare Tibet og den særlige tibetanske kultur.

Og som Vigga Bro spørger i sit indlæg, ville det ikke være meget godt, hvis Tibet også erobrede lidt af dig?

Fotos: Tibetanske Hjerter -- en fotobog af Marianne Leth

Kontant om kontingent

Betal dit kontingent for 2003 nu

Vi har indhæftet Selskabets girokort i dette blad, så hvis du ikke allerede har indbetalt dit kontingent for 2003, vil vi opfordre dig til at gøre det nu, så behøver du ikke tænke mere på det. Da vi ikke har fået indført PBS endnu, kan du evt. bede din bank om at indbetale kontingentet i april måned hvert år.

Hvad skal jeg betale

Der er forskellige kategorier af kontingenter:

For ét medlem

(alm. medlemskab) 200 kr.

For to medlemmer på samme adresse

(parmedlemsskab) 250 kr.

For én sponsor 100 kr.

Sponsorer er selvfølgelig altid velkomne til at betale fuldt kontingent.

Pengene går til at trykke vores medlemsblad, vores forskellige aktiviteter, og til administrationsomkostninger.

Sådan udfyldes giroblanketten

For at lette registreringen af din indbetaling bedes giroblanketten udfyldes på følgende måde:

- Skriv venligst navn og adresse tydeligt.
- Sæt kryds ved kontingent årligt, og skriv årstal.
- Påfør også dit medlemsnummer – det står på bagsiden af dette blad (se illustrationen).
- Skriv det rette beløb i indbetalingsfeltet.
- Skriv gerne hvilken medlemskategori, du tilhører, f.eks. sponsor eller alm. medlemskab.

Telefonnummer og e-mail adresse

Skriv gerne dit telefonnummer og evt. e-mail adresse på girokortet, eller send din e-mail til info@tibethelp.dk sammen med dit navn, telefonnummer og medlemsnummer. Dit telefonnummer og e-mail vil derefter blive indskrevet i vores database. Ind i mellem har vi brug for at kontakte vores medlemmer, og det gøres nemt og billigt ved et opkald eller e-mail. Lige nu har vi kun medlemmers adresser registreret, og det er dyrt at sende breve ud med et simpelt spørgsmål eller en information.

01485 KHC
NIELS NIELSEN
BYGADE 24, 3. TH
2650 HVIDOVRE

255 000

MEDLEMSNUMMER

Håbet om at blive genfødt som dreng

Dansk Selskab for Tibetansk Kultur har udgivet medlemsbladet fra december som bog. Den kan bestilles ved at indbetale kr. 118 samt 30 kr. i porto og forsendelse i alt kr.148 på vedlagte girokort.

Internet side om Kvinder og Tibetansk Buddhisme

Der er også blevet lavet en stor flot internetside om Kvinder og tibetansk buddhisme med støtte fra Danidas oplysningsbevilling.

Se www.tibethelp.dk/kvinderogbuddhisme

Fotos fra Tibet. Foto: Matthieu Ricard

Postkort

*Støt Tibet-Hjælps arbejde.
Køb et postkort fra vores butik
i Ryesgade.*

Send pengene på det vedhæftede girokort og skriv tydeligt dit navn og adresse og markér tydeligt postkortets numre og hvor mange du ønsker af hvert.

Et portkort koster 10 kr. pr. stk samt porto og forsendelse 10 kr.